

№11 2020 ж

Педагогикалық кенесте каралды

Бекітемін: М.К.Кулсарина
Қ.Шаңғыбаев атындағы ЖОББМ директоры

Келісемін: К.Ж.Карabayev

Әйтеке би аудандық орталық мәдениет базасы

2020 ж

Тақырыбы:

«Өнер»

Сыныбы: 9

Орындауды: Күнтұганов Ж.Б.
Технология пәні мұғалімі

Ә/Б отырысында каралды: Саршин М.Б.
Ә/Б жетекшісі

№ 1 хаттама 26 күні 08 айы 2020 ж

Тексерілді: К.Л.Аманова
Оку ісі жөніндегі орынбасары

Мемуарлық болім

«Онгер» үйірмесі - 34 сағат

9 - екінші, алғасына 1 сағат, барлығы - 34 сағат

Кіріспе - 1 сағат

Кеүінсіздік ережелерімен таныстыру. Кол жұмысының курал – жабдықтарымен таныстыру.

Ағаштан және сүйек, сымнан бұйымдар жасау - 10 сағат

Ұлті дайындау, ағаш беттеріне өн беру, күйдіру, әр түрлі сурет бейнесін бейнелеу, көркемдең ою және өндешу, бұйымдар жасау.

Ат –әбзелдерін дайындау -10 сағат

Ұлті дайындау, жүген өру, қамшы өру, ер қалтау.

Былгарыдан бұйымдар жасау - 11 сағат

Ұлті дайындау, тері өндешу және илеу тәсілін танысу, былгарыдан бұйымдар жасау, сурет салу, ерім өру, сыйкаде жасау.

Корытындылау- 2 сағат

Нормативтік болім

№	Сабактың тақырыбы	Сабак саны			Көриекілілік	Оқытуыш адіс - тәсілдері
		барлығы	теория	практика		
	Кіріспе - 1 сабат					теория - 1
1	Кіріспе Кауіпсандық ережелермен тәнису	1	1		Ережемен тәнису	Жаңа сабак
Ағаштан және сүйектен, сымнаи бұйымдар жасау – 10 сабат						
теория -4 , практика - 6						
1	Ағаш белшектерін құрастырып бекітудің адіс - тәсілдері	1	1		Әр түрлі тастай белшектері, технологиялық нұсқау карта, шеге, бұрама шеге, желім, балға, бұрауыш т.б. сібек куралдары	Теориялық, сарапмандық жұмыстар
2	Ағаш бетін көркемдеп куйдіру арқылы әр түрлі сурет бейнесін бейнелеу	1		1	Фанерге салынған суреттер, слайдтар, бұйым түрлері, технологиялық нұсқау картасы	Теориялық және практикалық
3	Ағаштан және сым темірден құрастырып ешкі тарайтын тарақ жасау	1		1	Плакаттар, кұрал – саймандар, ешкі тарайтын тарақ үлгісі, сымбалар т.б	Теориялық, сарапмандық жұмыстар
4	Ағаштың қасиеттері	1	1		Ағаштың оюта арналған құрал – саймандар, мәзитты көркемдеп ендегу технологиясы түрлерінің плакаттары	Технологиялық
5	Ағаш күйдіріп ернектеу	1		1	Технологиялық карта, сымбалар, дайын тақтайна,	Технологиялық, сарапмандық

					ұл ілер, күйдіргіш аппарат, жұмсақ тақта, күйдіргіш кагаз, жылтыр кагаз, лак, шетка	жұмыстар
6	Сүйектен жасалған бұйымдар: алқа, әр түрлі сувенирлер, брелок, сыйлықтар	1	1		Қарындаш, сымғыш, жұмыс дәптері, жіп, қалдық сүйектер, жіліктер, жаурын, т.б., қол лобзигі, темір кесетін кішкентай ара, іскенже, егей, құмды кагаз, әр түрлі окульистар, журналдар	сарамандық жұмыс
7	Лайлек – бакыт құсы	1	1		Жасалатын жұмыстың технологиялық картасы, мультимедиялық проектор, компьютер, 6,8,12мм арматура сымдар, цемент, гипс, еңбек құралдары, электрмен пісіру аппараты, байлау сымы	Теориялық, сарамандық жұмыстар
8	Сыйкәделік жылқы мүсінін ағаштан ою	1	1		Терек діңгегі, қайың діңгегі, саз балшықтан жасалған жылқы мүсіні, жылқы суреті, жартылай ойық қашау, ағаш балта, арнағы пышақтар	Теориялық, сарамандық жұмыстар
9	Тағам турайтын тақтайша	1	1		Тақтайшалардың түрлі бағытта жасалған бейнелер, тақтайша жасаудың технологиялық картасы, ағаш өндөуге арналған құрал – саймандар(электр лобзигі)	Теориялық, сарамандық жұмыстар
10	Ағаштарды коркемден ою	1	1		Кагаздан оғынған ою	Аралас сабак

	және оғызу					өрнектер, лобзик ара, ДВП материалы, біз, түрлі – түсті суреттер, киіз үй әбзелдері	
--	------------	--	--	--	--	---	--

Ат –әбзелдерін дайындау –10 сағат

теория -5 , практика - 15

11	Жұтеген өру	2	1	1		Ат әбзелдерінің суреттері, сөзжұмбақ, қайыс, пышак	Дәстүрлі сабак
12	Қамшы өру (төрт, алты, сегіз таспа)	2		2		Ат әбзелдерінің суреттері, сөзжұмбақ, қайыс, пышак, тобылғы	Дәстүрлі сабак
13	Ер қантаяу	1	1			Көне, ескерген ер, былгары, қайыс, жіп, біз, ине, шеге	Дәстүрлі сабак
14	Қазақтың ұлттық қолөнері Қазақ ою - өрнектері	3	1	2		Ою – өрнек түрлері	Аралас сабак
15	Қыл арамен жұмыс	2	1	1		Интерактивті тақта, араның түрлері, технологиялық карта, қыл арамен жасалған жұмыстар, т.б.	Аралас сабак

Былғарыдан бүйымдар жасау – 11

теория -3 , практика -8

16	Өндөлген былғарыдан бүйим жасау технологиясы Эскиз салу	3	1	2		Алдын ала дайындалған былғары бөлшектері, сувениирлік қамшы, көзілдірік қорабы, қамшы сабы, плакаттар, былғары бөлшектері, ілмек біз, жібек жіп,	Аралас сабак
17	Былғарыдан брелок жасау және былғары бетіне сурет салу	4	1	3		Теріге салынған суреттер, кітаптар, журналдағы фотосуреттер, былғары, күйілдіріш аппараты, кайши, тескіш, желім	Дәстүрлі сабак
18	Былғарыдан ғүл жасау	4	1	3		Суреттер, журналдар, желім, былғары, май шам,	Аралас сабак

					металл шыбықтар немесе сым	
Қорытындылау-2 сағат Теория - 2						
19	Көрмө үйымдастыру		1		Ережемен танысу	Аралас сабак
20	Колдан жасалған бүйімдарының жәрменкесі		1		Алған білімдерін тиянактау	Аралас сабак

Ақиараттық әдістемелік болім

1. Жұмыс орнын ұйымдастырып, керекті материалдарды ұқыпты үнемдел, ретімен пайдалана білуге, еңбек мәдениеті мен техника қауіпсіздігінің бастапқы элементтерін менгереді.
- 2.Оқушылардың еңбек ету іскерлігі мен дағдысын қалыптастырады.
- 3.Баланы жалқаулықтан сақтандырады.
- 4.Окушыны енбекке деген шығармашылық көзқарасын қалыптастырады.
- 5.Баланың өзін – өзі тану қабілетін жетілдіру және оған ықпал жасайды.
- 6.Халық дүниесін топтастырып, жинап, жүйелеп жіктеп, екшелей іске асыру, заман талабына сай түрлендіре отырып тұтынады.
- 5.Көне мұраларды жаңғырту, ұлттық өнер үлгілерінің сипатын күштейтеді.
- 8.Бала еңбегін ынталандыру және насихаттайды.

Пайдаланған әдебиеттері:

Балаларга арналған әдебиеттер:

1. Мектептегі технология №1, 2006 , 1/2013 жыл
2. Ою – өрнек кешені С.Қ.Қасиманов
3. Мектептегі технология №5,2004,4/2012, 2/2015 жыл
4. Мектептегі технология №6 , 2010, 7/2012,12/2013 жыл
5. Сейдахметов А.С., Елшібекова Қ.Ж., Ізмаханова А.Қ. Кәсіпкерлік: Оқулық. – Алматы: «Экономика» баспасы, 2011. – 345 б.
6. Елшібаев, Р.Қ. Кәсіпкерлік қызметті үйымдастыру, Алматы, 2009.
7. Сейдахметов, А.С. «Кәсіпкерлік», Алматы, 2011.

Мұғалімдерге арналған әдебиеттер:

1. С.Қ.Қасиманов. Қазақ халқының қолөнері – Алматы:
«Казакстан» 1995 – 240 бет
2. Әбдуәлиева Ш. Халық қолөнері – Алматы «Өнер» 1996 – 128 бет
3. Әміргазин Қ. Қазақ қолөнері. – Алматы:
4. «Шанырақ» энциклопедиясы.
5. Нәлібаев А. Ағаш ою – Алматы: «Өнер» 1994ж
6. Шокпарұлы Д. Қазақтың қолөнері – Алматы: «Өнер» 2005ж

«АБЕКІТЕМІН»
Мектеп директоры:
М.К. Кударина М.К.

18.01.2020 жыл

«КЕЛІСЕМІН»
Тәрбие жөніндегі орынбасары:
Л.С. Шыныбаева Л.С.

«18» 09 2020 жыл

Күнтізбелік-такырыптық жоспар,
/Шебер қолдар /
7-8 сыйып

Пән мұғалімі: Науырызбаева С.К.

«Шебер колдар» үйрмесінің бағдарламасы.

Түсінік хат.

Бұл бағдарлама оқушыларды сибекке, тұрлі онер бүйымдарын жасауға, ой-орісін, шеберлігі мен дагдысын арттыруда қазақ халқының онерін санаудың сініре отырып, бар затты ұксата білуге, сол заттың калір-касметін білуге, қүнделікті омірде колдана білуге комектеседі.

Бағдарламаның мақсаты:

Балаларға косымша білім беруде оқушының білімін, шеберлігін көрсету. Оқушыны шыгармашылық жұмыска тарту арқылы танымдық кабілеттерін, қызыгуышылығын арттыру, жетістіктерін бағалап көрсету, белсенділігін калыптастыру, өздігінен еңбек стүте дайындау, іскерлігін дамыту.

Бағдарламаның міндеті:

-Оқушыларды шыгармашылыққа тарта отырып жобаны тани білуге, он саусағынан онері тамған баланы тәрбиелеу.

-Шекірттердің шеберлігін, білім мен еңбегін көрсету.

-Іскерлік, икемділік кабілеттерін арттыру

-Тәрбиелік дагдысын жеткізіп, еңбектену жұмысына төзімділігін жеткізу.

Білдін басты міндеттіміз жаңа заман гылымының мол жетістіктерімен қаруланған, мәдени дүниетанымы, қозқарасы калыптастан, бәсекеге кабілетті маман жастаңды тәрбиелеу, сондықтан сапалы білім берумен катар

еңбекке баулу, үйрету аса жақет.

Коленер үйрмесі онер мен білім беру ісін бір-бірімен ұштастырып, бала санаудың ұялатуда ұлken жүрек, мол мейрімділікпен қоса кәсіби дарын, іздемпаздық, іскерлік екендігі адамның адамгершілік дүние танымын

калыптастырып үйрету.

Бағдарлама оқушылардың жас ерекшеліктеріне байланысты құрастырылған. Сабактың түрлері: баяндама, лексия, пікірталас, әнгімелесу, талдау, теориялық, машиқтық, жеке, топтық, сауалнама, кездесулер түрінде, технологиялық нұсқау карталар, үлгі суреттер арқылы орындалуы жүзеге асырылады.

Күтілетін нағызжелер:

Көркем еңбек бөлімінде үлттық кім түрлері, әйелдер мен ерлер киімдерін түрлі материалдан қылп жапсыруға үйренеді.

Тұрмыстық еңбек бөлімінде әшекейлік, тұрмыстық бүйымдар құрастыру, ыдыс-аяқтарды мүсіндеу, безендіруге үйренеді.

Жұмсақ бейне ойыншықтар бөлімінде жұмсақ ойыншықтар жасау технологиясына үйренеді.

Жапсырмалау жұмысы бөлімінде қағаз, мата, былгары, түрлі-түсті қағаздан ертеғілер әлемінен көрініс құрастыруға үйренеді.

Былгарымен жұмыс жасау бөлімінде былгарыны тазалау, бояу, пішу, одан әртүрлі бүйымдар жасау үйретіледі. Ою-өрнек бастырмалар бөлімінде ою-өрнектің үлгілерін жасау, ою жиегін кестелеу әдістеріне үйренеді.

Сандік колданбалы – онер элементтері бөлімінде шолпы, алқа, білезік, тұмарша бүйымдарын жасауға үйренеді.

Су моншақ токып үйрену бөлімінде моншакпен бүйымдар кестелеу, моншақпен кестелеу жұмыстарына үйренеді.

Токыма-өнері бөлімінде току әдістеріне үйренеді.

Қазактың дәстүрлі онері ою оюды, оны тұрмыста қолдану жолдарына үйренеді.

Бұл бағдарлама косымша білім беру мекемелерінде әдістемелік көмек ретінде ұсынылады.

Оқушыларға арналған косымша білім берудегі балалар шыгармашылық үйінің оқу жоспарына сай үйрменің күнтізбелік жоспарының құрылымыаптасына 4 сағат, жылдық сағат саны 148 сағатқа дайындалған.

«Шебер колдар» үйрмесі сабактың негізгі бағыты үйрету, оқыту, игерту болып табылады.

Әр сабакта оқушы коленер бүйымдар жасауден қатар, үлттық тәлім-тәрбиені бойына сіңіреді.

Коленер үйрмесінде халық өмірімен, тұрмысымен бірге жетіліп, біte қайнасқан өміршеш қоленерін жасап үйренеді.

Бұрынғы ата-бабамыздың қоленерін жогалтпай үрпақтан үрпаққа жалғастыру бүгінгі күнгі басты міндеттіміз.

Сондықтан қоленер үйрмесінде қатысушы оқушылардың алған білімдерін, онерлерін тек өздері біліп қана қоймай, кейінгілерге үйретеді.

«Шебер колдар» үйірмесі бағдарламасының мағұны

Техникалық еңбек-2сағат.

Ұйымдастыру жұмыстары, техникалық мәліметтер, балаларга үйірменің мақсатының маңызын түсіндіру.

Техникалық қауіпсіздік ережелерімен таныстыру. Ортүрлі бұйымдардың маңыздылығы, касиеттері, ерекшеліктері, колданылуы, түс үйлесімділігі, желімнің түрлері, қажетті материалдар азірлеу, эскиздер жасау.

Адамгершілік касиеттер -4 сағат.

Шынышалдық, абырой, салауаттылық, жаман әдеттер, жол және орт қауіпсіздігі, сактық шаралар, электр құрал-саймандарын пайдалану жөнінде түсініктер. Әдеппен сөйлеу дәстүрі. Отбасындағы әдеп. Табиги материалдармен жұмыс жасау. Табиги материалдарды жинақтау, жапсырмалау.

Көркем еңбек-4сағат.

Колданбалы еңбек халық шеберлерінің еңбек жұмыстарымен танысу. Үлттық киім түрлері. Әйелдер мен ерлер киімдері. Түрлі материалдан киімдерді кып жапсыру.

Тұрмыстық еңбек-8 сағат.

Қолөнер көркемдік бұйым материалдарынан әшекейлік, тұрмыстық бұйымдар құрастыру, ыдыс-аяктарды мусіндеу, безендіру. Қауіпсіздік ережелерін сактау.

Жұмсақ бейне ойыншықтар-8 сағат.

Әр түрлі бұйымдар жасау (жануар, құстар, адам, жәндіктер) технологиясымен таныстыру. Сызба, пішу, құрастыру, тігу, безендіру.

Жапсырмалау жұмысы-12сағат.

Қағаз, мата, былгары, түрлі-түсті қағаздан құрастыру. Ертегілер әлеміне көрініс жасау. Техникалық қауіпсіздік ережелерімен таныстыру.

Былгарымен жұмыс жасау-8сағат.

Былгары өндеу туралы түсінік беру, тазалау, бояу, пішу, онымен жұмыс жасалатын құрал-жабдықтармен таныстыру және қолдана білу. Әр түрлі бұйымдар жасау.

Ою-өрнек бастырмалар-14 сағат

Ою-өрнектің шығу тарихы, колданылуы. Ою-өрнектің үлгілерін жасау, ою жиегін кестелеу әдістері. Қауіпсіздік ережелерін сактау.

Сәндік қолданбалы өнер элементтері -12 сағат.

Көркем қолөнер технологиясына түсінік. Шолпы, алқа, білезік, тұмарша, бұйымдар жасау.

Су моншак тоқып үйрену-12 сағат.

Моншак туралы жалпы маглұмат, моншакпен бұйымдар кестелеу, моншакпен маталар кестелеу.

Тоқыма өнері-20сағат.

Тоқу өнері туралы түсінік беру. Көрнекті материалдармен, құрал-жабдықтармен таныстыру. Қауіпсіздік ережелерін сактау. Тоқу әдістерін үйрету, дайындау, соңғы өндеу жұмыстары.

Кол тігістері, кестелеу түрлері-16 сағат

Кол тігістері, кестелеу түрлері туралы түсінік беру. Көрнекті материалдармен, құрал-жабдықтармен таныстыру.

Қауіпсіздік ережелерін сактау. Кестелеу әдісімен бұйымдарды безендіру.

Құрақ құрау-8 сағат

Құрақ құрау жабдықтары. Геометриялық фигуralарды қолдану әдісі. Мата қындыларын топтастыру жұмысын жүргізу. Құрақтан жасалатын бұйымдар.

Әртүрлі материалдардан панно жасау-16 сағат

Панно, оның шығу тарихы, түрлері туралы маглұмат беру. Панно жасауга қажетті заттар, жабдықтар. Ғулдерден панно жасау.

Корытындылау. Жобалар қорғау. Қөрме үйімдастыру-4 сағат

«Шебер колдар» үйірмесінің күнтізбелік жоспары 7-8 кл

	Өтілетін тақырып	Сағат саны	Теориялық	Тәжірибелік
1	Техникалық еңбек. Ұйымдастыру жұмыстары, техникалық малиметтер, балаларға үйірменің мақсатының маңызын түсіндіру. Техникалық қауіпсіздік ережелерімен таныстыру. Әртүрлі бұйымдардың маңыздылығы, қасиеттері, ерекшеліктері, колданылуы, тұс үйлесімділігі, желімнің түрлері, қажетті материалдар өзірлеу, эскиздер жасау	2	2	
2	Адамгершілік қасиеттер Шыншылдық, абырой, салауаттылық, жаман әдеттер, жол және өрт қауіпсіздігі, сактық шаралар, электр құрал-саймандарын пайдалану жөнінде түсініктер. Әдеппен сөйлеу дәстүрі. Табиги материалдармен жұмыс жасау. Табиги материалдарды жинақтау, жапсырмалау.	8	4	4
3	Көркем еңбек. Колданбалы еңбек халық шеберлерінің еңбек жұмыстарымен танысу. Ұлттық киім түрлері. Әйелдер мен ерлер киімдері. Түрлі материалдан киімдерді кып жапсыру.	12	2	10
4	Тұрмыстық еңбек. Қолөнер көркемдік бұйым материалдарынан әшекейлік, тұрмыстық бұйымдар құрастыру, ыдыс-аяқтарды мүсіндеу, безендіру. Қауіпсіздік ережелерін сақтау	12	2	10
5	Жұмсақ бейне ойыншықтар Әр түрлі бұйымдар жасау (жануар, құстар, адам, жәндіктер) технологиясымен таныстыру. Сызба, пішу, құрастыру, тігу, безендіру.	6	1	5
6	Жапсырмалау жұмысы. Қағаз, мата, былгары, түрлі-түсті қағаздан құрастыру. Ертеғілер әлеміне көрініс жасау. Техникалық қауіпсіздік ережелерімен таныстыру.	6	1	5
7	Былгарымен жұмыс жасау. Былгары өндегу туралы түсінік беру, тазалау, бояу, пішу, онымен жұмыс жасалатын құрал-жабдықтармен таныстыру және қолдана білу. Әр түрлі бұйымдар жасау.	12	2	10
8	Ою-өрнек баstryрмалар. Ою-өрнектің шығу тарихы, колданылуы. Ою-өрнектің үлгілерін жасау, ою жиегін кестелеу әдістері. Қауіпсіздік ережелерін сақтау	4	1	3
9	Сәндік қолданбалы өнер элементтері. көркем қолөнер технологиясына түсінік. Шолпы, алқа, білезік, тұмарша, бұйымдар жасау.	12	2	10
10	Су моншақ тоқып үйрену. Моншақ туралы жалпы маглұмат, моншақпен бұйымдар кестелеу, моншақпен маталар кестелеу.	12	2	10

1	Тоқыма өнері. Тоқу өнері туралы түсінік беру. Көрнекті материалдармен, құрал-жабдықтармен таныстыру. Қауіпсіздік ережелерін сақтау. Тоқу әдістерін үйрету, дайындау, соңғы ондеу жұмыстары.	12	2	10
2	Қол тігістері, кестелеу түрлері туралы түсінік беру. Көрнекті материалдармен, құрал-жабдықтармен таныстыру. Қауіпсіздік ережелерін сақтау. Кестелеу әдісімен бүйімдарды безендіру	12	2	10
3	Құрак құрау. Құрак құрау жабдықтары. Геометриялық фигурандарды қолдану әдісі. Мата қындыларын топтастыру жұмысын жүргізу. Құрактан жасалатын бүйімдар	12	2	10
4	Әртүрлі материалдардан панно жасау. Панно, оның шығу тарихы, түрлері туралы мағлұмат беру. Панно жасауга қажетті заттар, жабдықтар. Гүлдерден панно жасау.	12	2	10
5	Қорытындылау. Жылдық есеп. Жобалар қорғау. Көрме үйымдастыру	2	1	
		136		

«КЕЛІСЕМІН»
Тәрбијесі жөніндегі орынбасары:
Шыныбаева Л.С

«26 » 08 2020 жыл

Күнтізбелік-такырыптық жоспар
/Шебер қолдар /
3-4 сыйнып

Пән мұғалімі: Науырызбаева С.К.

Түсінік хат

Бұл бағдарлама бүтінгі талаптарға сай кәжетті корискіліктер мен жабдықталып іске қосылған кабинетте жүзеге асырылады.

Сонымен катар дидактикалық материалдар, суреттер, кітапшалар, слайдтар, бейне таспа колданылады.

Колонер үйрмесі сабакының негізгі бағыты үйрету, оқыту, игерту болып табылады.

Ор сабакта оқушы колонер бүйымдар жасаумен катар, ұлттық тәлім-тәрбиені бойына сініреді

Сонымен бірге оқушы салт – дастанніздегі колонер міздің адам айтқысыз қымбат, замандар бойы тарих жасап қалдырган асыл мұра екенін жете түсіне белуі керек.

Колонер үйрмесінде халық өмірімен, тұрмысымен бірге жетіліп, біте қайнасан өміршен колонерін жасап үйренеді.

Бұрынғы ата-бабамыздың колонерін жогалтпай үрпактан үрпакқа жалғастыру бүтінгі құнгі басты міндетіміз.

Соңыктан колонер үйрмесіне катысушы оқушылардың алған білімдерін, өнерлерін тек өздері біліп кана коймай, кейінгілерге үйретеді.

Колонерге қызықтыру үшін кез-келген бүйім туындыларының жасалу құпия тарихын ашып көрсетейік, «Жас келсе іске» легендей –

Күтілетін изтеже.

«Еңбек- ширатады,

Өмір - үйретеді».

«Білім - асыл казыналы сандық,

Оны ашатын кілті - еңбек».

Колданбалы колонер үйрмесіне 3-4 сыныптардағы оқушыларға арналған бағытта колонерге, техникага бейімі бар оқушыларды жинақтап, үйрме жұмысы жүргізіледі. Үйрме жұмысы 2 бағытта жүргізіледі.

1. Сәндік- колданбалы өнері

2. Техникалық - шығармашылық өнері

Шығармашылық ізденудің нәтижесінде тұрмысқа керек заттардың жана сан алуан мата, қағаз, былғары, ағаш, су моншак, тоқыма құрастыру т.б. әсем, түрлі бүйімдарын жасауға қызығады.

№	Отілетін тақырыбы 3-4 кл	Сағат саны	теория	Теория
1	Техникалық еңбек кіріспе үйімдастыру жұмыстары. Технологиялық мәліметтер. Үйірменің максаты, маңызы, қолданылуы, адіс-тәсіл жұмыс түрлері. Қажеттілік материал әзірлеу, жұмыс орны ережелерімен танастыру.	1	1	
2	Көркем еңбек.	3		
	1. Қолданбалы еңбек. Шеберлер. Түйнды жұмыстарымен, еңбектерімен танастыру.	1	1	
	2. Үлттық безендіру, картон қағаз, түрлі материалдардан.	1		1
	3. Жапсырмалау	1		1
3	Ою-өрнек жұмысы	6		
	1. Ою-өрнек туралы тарихи мелімет беру	1	1	
	2. Ою түрлері және дайындалу реттілігі	1		1
	3. Ою-өрнек сән үлгілерін жасау (ою өрнек түрлерін құрастыру)	2		2
	4. Ою-өрнек түрлерін қағазға жапсырмалау	2		2
4	Сәндік қолданбалы өнер	5		
	1. Көркем қолөнер элементтерінің қолданыста пайдалану технологиясы	1	1	
	2. Тұмарша, қобдиша, қоржын бұйымдар жасау	4	1	3
5	Су моншақпен жұмыс	7		
	1. Моншак туралы түсінік.	1	1	
	2. Қолданылуы. Су моншақпен бұйымдар бедерлеу.	3	1	2
	3. Су моншактардан әшекей бұйымдар жасау.	4		4
6	Апликация	7		
	1. Жапсырмалау тәсілдері	1	1	
	1. Жапсырмалау әдісімен әртурлі бұйымдар жасау	2	1	1
	2. Жапсырмалау әдісімен панно жасау	2		2
	3. Жапсырмалау әдісімен гүл шоқтарын жасау	2		2
7	Қағаз бүктеу өнері	3		
	1. Түрлі-түсті қағаздан гүл жасау	1		1
	2. Қағаздан сыйлық бұйымдар жасау	1		1
	3. Ақ қағаздан карнавалдық костюм жасау	1		1
8	Көртынды болім	2		
	1. Көрмеге дайындық	1		1
	2. Көрме үйімдастыру	1		1
	Барлығы:	34-сағат		

Пайдаланылған әдебиеттер: (Оқушларға)

Аруана баспасы «Сен білесің бе?» атты тарихи этнографиялық кітаптар топтамасы.
Салт-дәстүрлер

«Асыл сез аталары»

Автор: З. Сейітжанов.

Автор: К. Матаханов.

Автор: Ж.Ш. Барымбеков.

Балаларға арналған «Бала би» тапымдық журналы.

Бас редакторы: Гүлсім Мұқышева.

Ай сайын шыгатын Республикалық әдістемелік журналы. 2007 №3, 2007 №7, 8.

Бас редакторы: Әбиева Фарида Бейбітқызы.

Пайдаланылған әдебиеттер: (Мұғалімдерге)

Ай сайын шыгатын «Технология» Республикалық әдістемелік журналы.

Бас редактор Әбиева Фарида Бейбітқызы 2006, 2007, 2008, 2009.

Ай сайын шыгатын қоғамдық-саяси, әдеби- көркем және суретті «Қазақстан әйелдері» журналы. 2004, 2005, 2008, 2009 ж

Бас редактор: Баққожа Мұқагали.

Маргулан А.Х. Казахское народное Прикладное искусство- Алма-Ата: Өнер 1986,256 бет.

Шокпарұлы .Д. Тері өндеу өнері, Мектептегі технология

«КЕЛІСЕМІН»
Тәрбие ісі жөніндегі орынбасары:
Л.С. Шыныбаева.Л.С
«26» 08 2020 жыл

Күнтізбелік-такырыптық жоспар
/Шебер қолдар /
5-б сынып

Пән мұғалімі: Науырызбаева С.К.

Түсінік хат

Бағдарламаның мақсаты:

Балаларға косымша білім беруде окушының білімін, шеберлігін корсету. Окушыны шыгармашылық жұмысқа тарту арқылы танымдық қабілеттерін, қызыгуышылығын арттыру, жетістіктерін бағалаң корсету, белсенділігін қалыптастыру, өздігінен енбек етуге дайындау, іскерлігін дамыту.

Бағдарламаның міндеті:

Окушыларды шыгармашылыққа тарта отырып жобаны тапи білуге, он саусагынан өнері тамған баланы тәрбиелеу. Шәкіттердің шеберлігін, білім мен еңбегін көрсету.

Іскерлік, икемділік қабілеттерін арттыру.

Тәрбиелік дәғдисын жеткізіп, еңбектену жұмысына төзімділігін жеткізу.

Қазір ел болып егемендік алғып, кек туымыз желбіреп, әлемдегі тұрагы биік елдермен терезесі тен өмір сүріп келеміз. Қай заман, қай қогамда болсын адамзат баласы жас үрпак тәрбиесіне зор мән берген. Елімізді-2030 жылы «Ақ барыска» айналдыратын күш - бүгінгі окушы балалар екені де анық.

Сапалы білім берумен қатар еңбекке баулу, үйрету аса қажет. Жастарымыздың өнерлі болуы қогамдық өмірімізге үлкен әсерін тигізеді деп ойлаймын.

Олай болса, біздің басты міндетіміз жаңа заман ғылыминың мол жетістіктерімен қаруланған, мәдени дүние танымы, көзқарасы қалыптастан бәсекеге қабілетті маман жастарды тәрбиелеу.

Қолөнер үйірмесі өнер мен білім беру ісін бір-бірімен ұштастырып, бала санасына ұялатуда үлкен жүрек, мол мейрімділікпен қоса кәсіби дарын, іздемпаздық, іскерлік екендігі адамның адамгершілік дүние танымын қалыптастырып үйрету.

Бұл авторлық бағдарлама, бұл бағдарламаны жасауда өзімнің жылдар бойы жасаған тәжірибелді пайдаландым. Бағдарлама окушылардың жас ерекшеліктеріне байланысты 5–9 сыныпта оқитын окушыларға арналған. Бағдарлама 2 оку жылына арналған. Сабактың түрлері: баяндама, лексия, пікірталас, әңгімелесу, талдау, теориялық, машиналық, жеке, топтық, сауалнама, кездесулер түрінде, технологиялық нұсқау карталар, үлгі суреттер арқылы орындалуы жүзеге асырылады. Күтілетін нәтижелер: окушылар өздерінің бағдарламага сай жасаған туындыларының нәтижесін мектепшілік, аудандық көрмеге жүргізу.

Бағдарламаны жүзеге асырудың қорытынды түрі мектепшілік, аудандық көрмеге жүмыстарды шыгару. Бұл бағдарлама 11 бөлімнен тұрады.

Көркем еңбек бөлімінде үлттық қиім түрлері, әйелдер мен ерлер киімдерін түрлі материалдан қып жапсыру үйретіледі.

Тұрмыстық еңбек бөлімінде әшекейлік, тұрмыстық бұйымдар құрастыру, ыдыс-аяқтарды мүсіндеу, безендіру үйретіледі.

Жұмсақ бейне ойыншықтар бөлімінде жұмсақ ойыншықтар жасау технологиясы үйретіледі.

Жапсырмалау жұмысы бөлімінде қағаз, мата, былғары, түрлі-түсті қағаздан ертеғілер әлемінен көрініс құрастыруға үйретіледі.

Былғарымен жұмыс жасау бөлімінде былғарыны тазалау, бояу, пішу, одан әртүрлі бұйымдар жасау үйретіледі.

Ою-өрнек бастырмалар бөлімінде ою-өрнектің үлгілерін жасау, ою жиегін кестелеу әдістері үйретіледі.

Сәндік қолданбалы – өнер элементтері бөлімінде шолпы, алқа, білеziк, тұмарша бұйымдарын жасау үйретіледі.

Су моншақ тоқып үйрену бөлімінде моншақпен бұйымдар кестелеу, моншақпен кестелеу жұмыстарына үйретіледі.

Тоқыма-өнері бөлімінде тоқу әдістеріне үйретіледі.

«Қолөнер - еңбектің қайнар көзі» үйірмесінің бағдарламасы окушыларға тәрбиелік мәні бар, көркемдік шеберліктің үлгісі. Бүгінгі шәкірттерді, еңбеккор, жан-жақты икемділік қабілеттері жетілген азамат етіп тәрбиелеуді көздейді. Бағдарлама бойынша жас ерекшеліктеріне, байланысты орта 5–6 сыныпта, ересек 7-9 сыныпта оқитын окушылармен сабакты үйимдастыру әдістемесін, теориялық сабактар мен практикалық жұмыстар үшін уақытты дұрыс үйимдастыруға мүмкіндік береді.

Бұл бағдарлама негізгі орта, жалпы орта білім беретін мектептердің және қосымша білім беру мекемелерінің технология пәннің мұғалімдеріне әдістемелік комек ретінде ұсынылады.

Бағдарлама түрлі әдіс-тәсілдер арқылы жүзеге асырылады:

Әрбір жетекші мұғалім өз пәннің жақсы біліп кана қоймай, үнемі ізденіс үстінде болу керек, жұмыс жасауға қажетті материалдарды коркем әдебиеттерден, баспа сөз беттерден, ақпарат құралдарынан іздестіре отырып, тақырыпка байланысты элементтерін, дайын бұйым түрлерін, слайд-фильмдерді, әсіресе компьютер арқылы фото туындылары т.б.с.с. кориекі материалдарды барынша пайдаланып, коп еңбектенуге тұра келеді.

Қазір оқушыларымыз өнердің барлық түрлерін, колонер еңбекке икемділіктерін үйірме жұмыстарымен айналыса отырып толық менгеруге тәрбие берудің деңгейін көтеріп, мақсатка жету үшін түрлі әдіс-тәсілдер қажеттілігінің туындауын шығармашылық іс-

әрекеттерімен көрсетуде.

Оқушыларға ариалған қосымша білім берудегі балалар шығармашылық үйінің оқу жоспарына сай үйірменің құнтізбелік жоспарының құрылымы 216 сағатқа, алтасына 3 сағаттан 2 рет өтілу берілген.

Техникалық енбек — 9 сағат.

Ұйымдастыру жұмыстары, техникалық мәліметтер, балаларға үйрменің маңыздылығы мен түсіндіру.

Техникалық қауіпсіздік ережелерімен таныстыру. Кагаздың маңыздылығы, касеттері, ерекшеліктері, колданылуы, түс үйлесімділігі, желімнің түрлері, жетті материалдар азірлеу, эскиздер жасау.

Көркем енбек — 12 сағат.

Колданбалы енбек үзілік шеберлөрінің енбек ж

ұмыстарымен танысу. Ұлттық қиім түрлері. Өбелдер мен ерлер қиімдері. Түрлі материалдан қиімдерді қызып жасау.

Тұрмыстық енбек — 27 сағат.

Колонер көркемдік бұйым материалдарынан әшкеңлік, тұрмыстық бұйымдар құрастыру, ылғыс-аяктарды мүсіндеу, белендіру. Қауіпсіздік ережелерін сактау.

Жұмсақ бейне обынышқтар — 24 сағат.

Әр түрлі бұйымдар жасау (жануар, құстар, адам, жандіктер) технологиясымен таныстыру. Сымба, пішу, құрастыру, тігу, белендіру.

Жапсырмалау жұмысы — 18 сағат.

Кагаз, мата, былгары, түрлі түсті кагаздан құрастыру. Ертеғілер әлеміне көрініс жасау. Техникалық қауіпсіздік ережелерімен таныстыру.

Былгарымен жұмыс жасау — 18 сағат.

Былгары оңасу туралы түсінік беру, тазалау, бояу, пішу, онымен жұмыс жасалатын құрал-жабдықтармен таныстыру және колдана білу. Әр түрлі бұйымдар жасау.

Ою-орнек бағыттар — 6 сағат

Ою-орнектің шығу тарихы, колданылуы. Ою-орнектің үлгілерін жасау, ою жиегін кестелеу әдістері. Қауіпсіздік ережелерін сактау.

Сәндік колданбалы опер элементтері — 30 сағат.

Көркем колонер технологиясына түсінік. Шолпы, алка, білезік, тұмарша, бұйымдар жасау.

Адамгершілік касеттер — 18 сағат.

Шынышылдық, абырай, салауаттылық, жаман әдеттер, жол және орт қауіпсіздігі, сактық шаралар, электр құрал-саймандарын пайдалану жөнінде түсініктер. Ата-баба тәрбиесі әлеміне саяхат. Әдеппен сөйлеу дәстүрі.

Отбасындағы әдеп. Конак күтүү салттары. Табигат аясына серуен. Табиги материалдармен жұмыс жасау. Табиги материалдарды жинақтау, жапсырмалау.

Су моншак тоқып үйрену — 27 сағат.

Моншак туралы жалпы мағлұмат, моншакпен бұйымдар кестелеу, моншакпен маталар кестелеу.

Токыма опері — 27 сағат.

Току опері туралы түсінік беру. Қөрнекті материалдармен, құрал-жабдықтармен таныстыру. Қауіпсіздік ережелерін сактау. Току әдістерін үйрету, дайындау, сонғы оңдеу жұмыстары.

Құрал-жабдықтар пайдалану барысында оқушылар:

- ине, кайши, бізбен жұмыс жасауды;
- кол тігістерін орындаап, техникалық қауіпсіздік ережені сактауды;
- қызып, косып біркітіру тігістерін орындаай білуі;
- жапсырма жұмыстарга желімді пайдалануды;
- құрал-жабдықтар мен өлшем таспаны колдана білуі;
- түстерді дұрыс сәйкестендіре білуі;
- сурет сала білуі;
- бұйымды эскизін орындаай білуі;
- ине жіптерді әр түрлі бұйымдарға колдана білуі;
- шаблон үлгілерін дайындауды білуі;
- технологиялық карталармен жұмыс істей білуі;
- үтікпен жұмыс жүргізуі білуі.

Еңбек қауіпсіздік ережелері, инемен жұмыс істей тәртібі:

1. Инені ине түйрегішке ғана түйреп салу керек;
2. Инені қиімге түйреуге, аузызға салуга болмайды;
3. Жінті тістеп кесуге болмайды;
4. Инені алушыға сабакталулы жағымен беру керек;
5. Сынған инені жерге тастауға болмайды.

Үтікпен жұмыс істейу тәртібі:

1. Үтіктер алдында өткізгіштің үзілген жерін тексеру керек;
2. Ұлғалды қолмен токқа қосылатын үтікті ұстауға тыйым салынады.
3. Үтікті мата түріне қарай қыздыру керек.

Қайшымен жұмыс істейу тәртібі:

1. Қайшыны жолдасыңа үшкір жағын өзіңе қаратып бер;
2. Қайшының жүзін жабық түрінде келтіріп, партаның оң жағына кой.

Желіммен жұмыс істейу тәртібі:

1. Желім құйылған ыдыстың аузын нығыз жабылуы керек;
2. Желіммен жұмыс жасап болғаннан кейін, міндетті түрде қолынды жууын қерек;
3. Жұмыс кезінде арнайы сұлгі ұстауын қерек.

Нормативтік болім

№	Оғөтетін тақырыбы 5-6 кл	Барлық сабакты	Осының ішінде	
			Теориялық жагы	Тәжірибелік жагы
1.	Техникалық еңбек кіріспе үйымдастыру жұмыстары. Технологиялық мәліметтер. Үйірменің мақсаты, маңызы, қолданылуы, әдістесіл жұмыс түрлері. Қажеттілік материал азірлеу, жұмыс орны ережелерімен таныстыру.	9	3	6
2.	Көркем еңбек. Қолданбалы еңбек. Шеберлер, туынды жұмыстарымен, еңбектерімен таныстыру, ұлттық безендіру, бедерлер көркемдік өнер бейнелерді киіндіру картон картас, түрлі материалдардан. Тігіс, жапсыру, есу әдіс-тәсілдері ұлттық қуыршақ үлгісімен жасау.	8	2	6
3.	Тұрмыстық еңбек. Қолданбалы сәндік, көркем өнер, бұйым, әйнектен жапсырма және ыдыстарды мүсіндеу немесе қалыптау. Ыдыстарды әр түрлі материалдан құрастырма жапсыру.	10	4	6
4.	Жұмсақ бейне ойыншықтар жасау. Жануарлар, құстар, адам, жәндіктер түрлерін жасау, сызба тігу.	10	2	8
5.	Жапсырмалау жұмысы. Аппликациялық киылыстыру арқылы «Ертегілер елінде». Мата, былгары, фальга, есімдік түрлерімен композициялау, көрініс жасау.	10	9	9
6.	Былгарымен жұмыс. Былгары өндеу туралы түсінік беру, тазалау, пішу, бояу. Жұмыс жүргізу құрал-жабдықтармен таныстыру. Әдіс-	18	2	16

	тәсілдерін менгеру.			
7.	Ою-өрнек жұмысы. Ою-өрнек туралы тарихи малімет беру. Шығу тарихы. Қазіргі қолданыста ою-өрнек ерекшелігі, ою-өрнек сән үлгілерін жасау; (калауынша) жұмыс)киіз үй, тұмарша).	6	2	4
8.	Сәндік қолданбалы өнер. Көркем қолөнер элементтерінің қолданыста пайдалану технологиясы. Тұмарша, қобдиша, қоржын бұйымдар жасау.	18	2	16
9.	Адамгершілік тәрбиесіне саяхат. «Салауаттылық, жарқын болашақ», «Жаман әдет кесірі көп», (Жол қауіпсіздік шарасымен танысайык», «Әдепті сейлеу мәдениеті», «Отбасындағы тәрбие», «Мамандыққа саяхат».	11	4	7
10.	Су моншақпен жұмыс. Моншақ туралы түсінік. Қолданылуы су моншақпен бұйымдар бедерлеу, кестелеу. 14	18	2	16
11.	Тоқыма өнері. Тоқу өнері туралы түсінік беру, керекті құралдармен танысу. Тоқылу әдіс-керекті құралдармен танысу. Тоқылу әдіс-тәсілдерін технологиясын менгеру, үйрену, жұмыс жүргізу.	18	2	16